

1. Uvod

Investicije su društvena akumulacija koja se troši radi pospješivanja društveno-ekonomskog razvoja. Problematika planiranja i realizacije investicija spada u osnovni probleme razvoja svakog društvenog sistema. Investicije su osnovni uslov i sredstvo za realizaciju razvoja svakog društva i svakog pojedinačnog preduzeća i suština realizacije odgovarajućih planova razvoja.

Da bi realizovalo kontinuiran razvoj svako preduzeće mora da investira, da ulaže sopstvena ili pozajmljena sredstva, da odlaže moguću potrošnju danas, da bi obezbijedilo sebi novu potrošnju i nova ulaganja sutra. Na taj način svako je preduzeće prinuđeno da akumulira sredstva i da ih investira, jer investiranje predstavlja jedini način realizacije ciljeva razvoja. Investicije predstavljaju neophodnost, jer dalji razvoj svakog preduzeća isključivo zavisi od dobrog planiranja i efikasne realizacije investicija, odnosno od efikasnog upravljanja procesom investiranja.

Invesiranje predstavlja dio globalnog problema kontinuiranog procesa kojim preduzeće osigurava svoje buduće efikasno poslovanje. Invesiranje predstavlja krajnju fazu cjelokupnog procesa razvoja kojom se realizuju planirani razvojni ciljevi, a time i cjelokupan razvoj. Preduzeće prvo vrši definisanje ciljeva razvoja i razvojne politike, zatim izrađuje odgovarajući plan razvoja, nakon čega dolazi do invesiranja, koje obezbjeđuje realizaciju planiranih ciljeva razvoja.

Invesiranje predstavlja veoma kompleksan proces koji obuhvata veliki broj aktivnosti i veliki broj učesnika. U okviru procesa investiranja kao osnovnog sredstva za realizaciju planiranog razvoja troši se najveći dio finansijskih sredstava namjenjenih planiranju i realizacije razvoja. Značaj i složenost procesa investiranja nužno nameće potrebu upravljanja ovim procesom kako bi se on na najbolji način realizovao.

Veoma česta pojava u praksi je da se investicione odluke donose na bazi intuicije i to zbog složenosti i nemogućnosti brzog mjerenja efekata i upoređivanja investicija. S obzirom na značaj investicionog odlučivanja donesena odluka ne treba biti proizvod intuicije investitora, već rezultat analitičkog pristupa i obrade raspoloživih informacija koji doprinose lakšem izboru.

Za ocjenu prihvatljivosti ili neprihvatljivosti investicionih ulaganja primjenjuju se različite metode. Metodama za ocjenu investicionih projekata se ustvari dolazi do investicionih kriterijuma kao mjerila za meritorno odlučivanje o različitim investicionim alternativama.

Možemo reći da metode ocjene i rangiranja investicionih projekata predstavljaju skup postupaka pomoću kojih se sistematski dolazi do rezultata o prihvatljivosti ili neprihvatljivosti investicionog ulaganja. Između različitih metoda za ocjenu i rangiranje investicionih projekata, izdvojit ćemo samo one metode koje služe za ocjenu efikasnosti investicionih projekata sa finansijskog aspekta. Metode koje se koriste za ocjenu efikasnosti investicionog projekta, sa finansijskog aspekta, treba da daju odgovor da li je određeni investicioni projekat sa finansijskog aspekta prihvatljiv ili ne, ako se radi samo o jednom projektu, ili, koji je od ponuđenih investicionih projekata prihvatljiviji, u slučaju kada se radi o više investicionih projekata.

Cilj primjene pojedinih metoda ocjene i rangiranja investicionih projekata sastoji se u tome da se dođe do što preciznije ocjene rentabilnosti investicionog projekta koja se očekuje tokom investicionog ulaganja.